

בש"פ 6683/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6683/20

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

העורר:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד ב-
מ"ת 59154-06-20 מיום 3.9.2020 שניתנה על ידי
כב' השופטת ד' מרשק-מרום

תאריך הישיבה:

י"ב בתשרי התשפ"א (30.9.2020)

בשם העורר:

עו"ד ארז בר-צבי; עו"ד עידן גמליאל;

עו"ד עידן בוטבול

בשם המשיבה:

עו"ד דגנית כהן-וויליאמס

החלטה

1. לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת 59154-06-20 (השופטת ד' מרשק-מרום) מיום 3.9.2020, אשר הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

2. נגד העורר הוגש ביום 24.6.2020 כתב אישום המייחס לו שני אישומים.

על פי המתואר באישום הראשון, בהזדמנויות שונות איים העורר על ילדיו הקטנים והכה אותם תוך שגרם להם חבלה של ממש, לעיתים במכת אגרוף, לעיתים באמצעות חפץ שהחזיק בידיו ולעיתים תוך הצלפה בגופם באמצעות חגורה. כמו כן הכה העורר פעם אחת את אשתו בפניה, באמצעות אגרופו, במהלך נהיגתה ברכב.

בגין מעשים אלו יוחסו לעורר עבירות של תקיפת קטין הגורמת חבלה של ממש (ריבוי עבירות), לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 382ב(1) לחוק; איומים (שלוש עבירות), לפי סעיף 192 לחוק; והיזק בזדון, לפי סעיף 452 לחוק.

כעולה מהאמור באישום השני, בין השנים 2009-2011 ביצע העורר מעשים מגונים בבנו הקטין, יליד 2005, לעיתים תכופות. העורר עשה כן כאשר התיישב לצד בנו על הספה בסלון הבית, או בחדרו של הקטין, הכניס את ידו לתוך מכנסיו שלו ונגע באיבר מינו, ולאחר מכן הכניס את ידו למכנסיו של בנו, מתחת לתחתוניו, נגע בשק האשכים, משכו, וכן מעך ושפשף את איבר מינו של הבן במשך מספר דקות.

בגין המעשים באישום זה יוחסו לעורר עבירות מין במשפחה (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 351ג(2), 345ב(1), ו-345א(1) לחוק.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המתנהלים נגדו, בה נטען כי בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, ובין היתר הודעות בני המשפחה, כולל הודעת הבן הקטין שתיאר את פגיעתו המינית של העורר בו.

עוד נטען, כי נגד העורר קמה עילת מעצר בשל מסוכנותו לציבור ולבני משפחתו בפרט, לפי סעיפים 21א(1)ב, 21ג(4) ו-21ג(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים); וכן עילת מעצר מכוח סעיף 21א(1) לחוק המעצרים, בשל החשש לשיבוש מהלכי משפט, לנוכח התנהגותו של העורר, אשר איים על בני משפחתו וגרם לכך שימנעו מלהגיש נגדו תלונה עד כה.

4. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי (השופט ע' דרויאן-גמליאל) ביום 23.7.2020, לא כפר בא-כוח העורר בקיומה של תשתית ראייתית לכאורית לאישום הראשון, ומיקד את טענותיו באשר לתשתית הראייתית באישום השני.

נטען, כי אישום זה נסמך אך ורק על הודעת הבן הקטין, בן 15, שנמסרה כתשע שנים לאחר האירועים המתוארים באישום זה, בעת שהקטין היה בן 4 עד 6 ומחצה. בא-כוח העורר העלה טענות נגד מהימנות גרסתו, ובין היתר כי דברי הבן בהודעתו, לפיהם "היתה לו זקפה כאשר אביו היה נוגע בו" אינם מתקבלים על הדעת בשל גילו הצעיר באותה עת.

בהחלטתו מתום הדיון קבע בית המשפט כי די בהודעת הקטין לצורך קיומה של תשתית ראייתית לכאורית בשלב

זה, אך יחד עם זאת הוסיף כי "נראה שחלוף הזמן יחד עם עוצמה מוחלשת במידת מה של הראיות, יכולים להצדיק בחינת עניינו של המשיב [העורר - י' א'] על ידי שירות המבחן". בית המשפט הורה אפוא על עריכת תסקיר מעצר בעניינו.

5. בתסקיר המעצר מיום 1.9.2020 העריך שירות המבחן כי קיים סיכון משמעותי להמשך התנהלות אלימה במסגרת המשפחתית מצד העורר, וכי לנוכח עמדותיו המתגוננות ושליטת כל התנהגות בעייתית מצידו בתחום האלימות במשפחה או התנהגותו המינית, לא ניתן לשלבו בהליך טיפולי. מסיבה דומה, כמו גם בשל היעדר מידע מגורמי הרווחה באשר למצב הקטין כיום, התקשה שירות המבחן להעריך את הסיכון להישנות ביצוע עבירות מין מצד העורר.

אשר לחלופות המעצר המוצעות - בבית דודו או בבית אחותו של העורר, בפיקוח בני משפחתו - התרשם שירות המבחן כי המפקחים המוצעים מנהלים אורח חיים נורמטיבי, מבינים את משמעות הפיקוח ומודעים לחומרת העבירות המיוחסות לעורר, אך יחד עם זאת כי הם תופסים את העורר באופן חיובי ושוללים מוקדי סיכון במצבו וכי העורר מסוגל להסתיר מהם את התנהגותו.

כמו כן, צוין כי בני המשפחה היו מודעים להתנהלותו האלימה של העורר לאורך השנים, באופן המעורר ספק האם יוכלו להיות "גורמים מאזנים וממתנים" עבורו, לזהות מוקדי סיכון ולהפחיתם בזמן אמת.

לנוכח כל זאת, לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

6. לאחר קבלת התסקיר ולאחר שקיים דיון במעמד הצדדים דחה בית המשפט המחוזי (השופטת ד' מרשק מרום), בהחלטתו מושא הערר, את טענת העורר לפיה שירות המבחן זקף את הכחשת המעשים על ידו לחובתו, וקבע כי המלצת שירות המבחן אינה מבוססת על הכחשה זו כי אם על התרשמות כוללת מהעורר ומהמידע שנאסף בעניינו.

לנוכח התרשמותו השלילית של שירות המבחן; מסוכנותו המובהקת של העורר כלפי בני משפחתו וכלפי הציבור, כפי שעולה מהמסכת העובדתית המתוארת בכתב האישום; והחשש לשיבוש מהלכי משפט, כאשר חלק מבני המשפחה צפויים להעיד בהליך העיקרי - הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

7. מכאן הערר שלפניי, בגדרו טוען העורר כי שגה בית המשפט המחוזי כשאימץ את המלצתו השלילית של שירות המבחן, אשר נסמכה על כך שהעורר עומד על חפזו ומסרב להודות במיוחס לו, ומשכך לא ניתן לשלבו בהליך טיפולי. נטען, כי עובדת היותו של העורר נעדר עבר פלילי תומכת בשחרורו לחלופת מעצר, וכי חלופות המעצר שהוצעו מרוחקות שתיהן ממקום מגורי המשפחה.

בדיון שנערך לפניי הוסיף בא-כוח העורר וטען טענות לגבי חומר הראיות באישום השני, ובעיקר כי החשדות כלפי העורר התגלו במהלך "חקירה מנחה" שחקר חוקר המשטרה את הבן הקטין, וזאת לאחר שחשדות לגבי פגיעה מינית של האב בבן קטין נוסף התגלו כבלתי מבוססים. כן נטען כי מסירת הודעה זו, שעליה בלבד נסמך האישום השני, לא

תועדה בתיקוד חזותי, וכי המשטרה לא ביצעה פעולות חקירה נוספות אשר יתכן שהיה בכוחן להפריך את האישום.

8. מנגד, באת-כוח המשיבה טענה כי יש לדחות את הערר, תוך שסמכה ידיה על נימוקי בית המשפט המחוזי. נטען כי עבירות האלימות המיוחסות לעורר באישום הראשון מצדיקות כשלעצמן את מעצרו; כי די בהודעת הקטין כדי לבסס תשתית ראייתית לכאורית מספקת לצורך המעצר; וכי לנוכח עבירות האלימות והמין בתוך המשפחה המיוחסות לעורר, אשר מטיבן מתבצעות בחדרי חדרים, אין בהיעדר עבר פלילי כדי להצביע על היעדר מסוכנות מצד העורר.

9. לאחר שעיינתי בערר ובנספחיו, כמו גם בתיק החקירה שהוגש לעיוני, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפניי, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

10. מובן כי לעורר - ככל נאשם - עומדת הזכות לעמוד על חפותו ולנהל את משפטו, ואין לזקוף לחובתו את הכחשת המעשים בחקירת המשטרה או בפני שירות המבחן במסגרת תסקיר המעצר, במובן זה שהכחשת המיוחס לו תצביע בהכרח על מסוכנותו ותוביל למעצרו עד תום ההליכים.

במקרה דנן, עיון בתסקיר המעצר מלמד כי בניגוד לטענת העורר, המלצת שירות המבחן אינה מתבססת אך ורק על הכחשתו הגורפת של העורר את המעשים המיוחסים לו.

כמצוות סעיף 21א(ב) לחוק המעצרים, כולל תסקיר המעצר את נסיבותיו האישיות של העורר, משמעות המעצר עבורו, והערכת החלופות למעצר בפיקוח הערבים המוצעים.

במסגרת זו, נבחנו עמדותיו של העורר, אשר שלל כל בעייתיות בהתנהגותו ותפקודו, והדגיש את "תפקודו המיטיב כלפי אשתו וילדיו"; עמדתו הקורבנית וכן "דפוסי חשיבה נוקשים המאופיינים בצרכי שליטה מוגברים". שירות המבחן הוסיף וציין, כי אשת העורר מבטאת חשש מפני שחרורו ופגיעה אפשרית בה. על אף זאת, בחן שירות המבחן לעומק את החלופות המוצעות, והתרשם כאמור כי לא יהיה בהן כדי לאיין את מסוכנותו.

אין ספק כי קושי משמעותי טמון בכך שהמפקחים שהציע העורר משתייכים כולם לחוג המשפחה, כאשר על פי האמור בתסקיר אותם מפקחים ידעו על ההתנהגות האלימה המיוחסת לעורר כלפי אשתו וילדיו לאורך השנים, ושתקו. התרשמותו של שירות המבחן כי העורר יכול "לנהוג בהסתרה" מול אותם מפקחים מעצימה אף היא את הקושי בשחרורו של העורר לאחת מחלופות המעצר המוצעות.

לאור האמור, לא מצאתי פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לסטות מהמלצתו השלילית של שירות המבחן.

11. יודגש, כי המעשים המיוחסים לעורר באישום הראשון מצדיקים כשלעצמם את מעצרו, בשל מסוכנותו, וזאת כאשר העורר לא חלק על קיומה של תשתית ראייתית לכאורית באישום זה.

יחד עם זאת, לנוכח טענות בא-כוח העורר בדיון, ולאחר שעיינתי בתיק החקירה שהוגש לעיוני, מצאתי לנכון להוסיף את הדברים הבאים.

עיינתי בהודעת הקטין מיום 19.6.2020 אשר אליה הפנה בא-כוח העורר, ואשר במהלכה תיאר הקטין את הפגיעות המיניות מצד אביו, העורר. לא נעלמו מעיני הקשיים הראייתיים להם טען בא-כוח העורר, ובין היתר העובדה שהקטין תיאר בהודעתו שאחיו סיפר לו שהעורר "נגע לו באיבר מין, כמו שאבא היה עושה לי" (עמ' 5 שורה 140 להודעה מיום 19.6.2020), בעוד שאותו אח שלל פגיעה מינית מצד העורר במסגרת חקירת הילדים שנערכה לו (עמ' 2 לטופס סיכום חקירת ילדים מיום 17.6.2020).

ואולם, מקומן של הטענות באשר למהימנות גרסת הבן הקטין להתברר במסגרת ההליך העיקרי. לצורך שלב דיוני זה, אני סבור כי די בתשתית הראייתית הלכאורית הקיימת כדי להצדיק את מעצרו של העורר.

12. סיכומם של דברים, לא מצאתי כי יש בנימוקי הערר כדי להצדיק את קבלתו. עם התקדמות ההליך העיקרי, ובפרט לאחר שמיעת עדות הבן הקטין יוכל בא-כוח העורר להגיש לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בתנאי המעצר, אם יהיה סבור שחל כרסום בתשתית הראייתית.

13. הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"ג בתשרי התשפ"א (11.10.2020).

ש ו פ ט